

и инженерно-педагогическое образование интерпретируется как важное звено в долгосрочном технико-экономическом развитии.

Ф.Я. Якубов

ПЕРСПЕКТИВИ ІНЖЕНЕРНОЇ ТА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СВІТОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗРУШЕНЬ

Статтю присвячено дослідженню різних стратегічних аспектів інженерної та інженерно-педагогічної освіти на засадах двох соціологічних моделей – пост-індустріалізму та довготривалого техніко-економічного розвитку. Інженерна та інженерно-педагогічна освіта інтерпретується як важлива ланка довготривалого техніко-економічного розвитку.

F. Ya. Yakubov

PERSPECTIVES OF ENGINEERING AND ENGINEERING-PEDAGOGICAL EDUCATION UNDER CONDITIONS OF GLOBAL TRANSFORMATIONAL CHANGES

The article is devoted to investigating different strategic aspects of engineering and engineering-pedagogical education on the base of two sociological models – the post-industrialism and the concept of long-term technical-economic development.

The engineering and engineering-pedagogical education is interpreted as an important component of the long-term technical-economic development.

Стаття надійшла до редакції 18.06.2010

УДК 378.147: 37-091.12

*Вовк Л.П. м.
Київ, Україна*

ІНТЕГРУВАННЯ ЗМІСТУ ЗАГАЛЬНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ В КОНЦЕПЦІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Результативність аналізу стану підготовки фахівців різних напрямків засвідчує потребу актуалізації і вдосконалення змісту знань відповідно до завдань підготовки, зокрема, приведення професійної підготовки відповідно до потреб України у контексті вітчизняного і світового суспільного та освітнього процесу. Загальна, професійна підготовка і соціалізація особистості реалізуються на етапі, коли інтелектуальний потенціал суспільства набуває визначальності його поступального розвитку, а освіта виступає гарантом прогресу, ціннісних суспільних якостей, інтеграції в освітній культурний простір національних пріоритетів.

Визначеність рівня підготовленості випускника за вмінням приймати рішення ставить завдання збагатити його знаннями, створити умови для розумової діяльності з індексом високої моралі і загальнолюдської культури.

Сучасний вищий навчальний заклад пропонує не лише засвоєння, а й використання знань уже в процесі теоретичної і практичної підготовки, осмислення їх в єдності дисциплін. Необхідність інтегрування знань викликана і проблемою перебудови вищих навчальних закладів на використання модульних технологій. Зважаючи на еталони світового інтелектуального ринку, розширюється масив

загальнонаукових знань поряд з професійними. Інтегрування знань сприятиме творчому розподілу матеріалу за окремими змодельованими схемами не з метою його засвоєння, а з метою варіативного використання.

У 70-80 рр. ХХ ст. у педагогіці йшлося про інтеграцію наук переважно, як формування світогляду. У 90-х рр. інтеграцію почали розглядати як дидактичний принцип. У філософії, педагогіці, психології розглядають різну інтегративність – сутнісну, поліцентричну, технологічну, особистісно-орієнтовану.

Не зупиняючись на методах залучення студента до інтегрування знань, виділимо один із можливих варіантів використання змістовності матеріалу. Студент не завжди психологічно готовий засвоювати всі науки, запропоновані програмою. Але через інтегрування їх з проблемою, що його цікавить, він невимушено включається і в сприйняття, і в засвоєння. Можна передбачити можливість використання фрагмента інформації, проблеми, обсягу знань, а пізніше і науки загалом.

Пошуки шляхів інтеграції знань є загальною науковою, педагогічною тенденцією. У Каліфорнії працює інститут інтегральних досліджень, у Парижі – Міжнародний Центр Трансдисциплінарних Досліджень.

Для прикладу ми візьмемо лише одну з технологій інтеграції – наукове поле теорій, які розкривають зміст загальних і професійних знань, застосованих до підготовки майбутнього вчителя.

Розвиток педагогіки не узгоджувався в часі з прогресом інших наук, її «відставання», або зміщення в часі по відношенню до інших наук, галузей суспільного життя означає залежність педагогічних знань від різних наук, що вивчають людину, суспільство, природу, історію релігії та ін. Відставання розробки педагогіки як науки, можна пояснити і складністю, адже її предмет і суб'єкт – людина, – також невичерпний і багатосторонній.

Історія освіти та її вивчення на сучасному етапі характеризується такими особливостями: пріоритетністю вивчення вітчизняної історії освіти, педагогічної спадщини, зокрема тих сторінок, концепцій, авторів, які були тривалий час викреслені, не рекомендовані або й заборонені для дослідження і використання; вивченням історії освіти і педагогічної думки України в контексті світового культурно-освітнього процесу та успадкування історико-педагогічних реалій, що склалися внаслідок входження України на певних етапах її розвитку до складу інших держав; поглибленням змісту науки та її вивчення, з орієнтацією на з'ясування особистісної проблематики в системі педагогічного процесу (самопочуття дитинства, стосунки вихованця і вихователя, становлення особистості педагога, соціалізація та місце його педагогічних концепцій у системі освітніх вартостей, проблема учитель-учень, батьки та діти в історико-педагогічному розгляді та ін.); відповідністю між рівнями загальної, вищої, професійної освіти в межах неперервної освіти, самоосвіти, освіти впродовж життя, професійного самовдосконалення тощо; професійною зорієнтованістю науки і навчальної дисципліни; особистісною, громадянською і т. ін. зорієнтованістю науки і дисципліни у контексті її інформаційного, акмеологічного, виховного значення.

Дослідження і вивчення історії педагогіки в українських навчальних закладах у ХІХ-ХХІ ст. свідчить про те, що лише в 20-х рр. ХХ ст. вона набула об'єктивних основ наукового дослідження та змістовного з'ясування у навчальному процесі. Перші етапи інституціалізації історії педагогіки (ХІХ ст.) характеризувались описовістю, інформаційністю викладу, превалюванням історії окремих закладів. На етапах радикальних соціальних змін ХХ ст. спостерігалася стійка тенденція до замовчування, деформування, відкидання педагогічного досвіду, обмеження можливостей об'єктивного з'ясування цінностей внеску педагогів, учителів, практиків. В системі середньої педагогічної професійної освіти (теперішнього бакалаврату, а раніше це була підготовка в системі середньої професійної освіти), історія освіти і педагогічної думки

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ

практично не вивчалась, що позбавляло вчителя професійних, особистісних, національних, загальноосвітніх цінностей, можливостей використання або порівняння досвіду.

Якщо історія педагогіки розкриває історію методів впливу на людину з метою її удосконалення, то власне ідеї реального гуманізму розкриваються під час інтеграції історії педагогіки з психологією, філософією освіти, з історією філософії, історією культури, соціологією, культурологією, історією релігії, етнографією, антропологією, аксіологією, акмеологією тощо.

В історії педагогіки ми почасти говоримо про окремі виховні чи освітні цінності, про метод як складову процесу і невід'ємний елемент його результативності. Ціннісні орієнтири освіти щодо особистості можна встановити через інтегративність знань, зокрема, історичних, філологічних, філософських, педагогічних. Конфуцій (VI ст. до н.е.) вважав істинним те вчення, яке оновлює людей, скеровуючи до вищого добра і навчає як лишатися у такому стані. Зміст вчення обмежувався на різних етапах історії людства гуманітарними знаннями: літературою, історією, етикою. Цю позицію доцільно використати, розглядаючи концепцію Ж.Ж. Руссо про спотворення моралі наукою. Конфуціанство також виступає першоджерелом поглядів Л.М. Толстого.

Вчитель повинен мати високий рівень не лише професійної, а й загальної підготовки. Загальна освіта означає не "всезнайство", а здібність до цілісного мислення, що охоплює інтегративність окремих галузей знання. Учитель інтегрує у своїй практичній діяльності різні галузі наукових знань. Це забезпечує розуміння і ефективність навчання учнів, здатність розв'язувати економічні і соціальні проблеми.

Не завжди у студентів складається цілісне уявлення про окремі наукові теорії дисципліни, цілісність педагогічної освіти. Виникає проблема потреби в структурованих ідеях, що можуть бути сторонами інтеграції змісту, а отже цілісності педагогічної освіти.

Однією з ідей, навколо якої може відбуватись реалізація цілісного процесу підготовки вчителя є проблема інтеграції аксіологічного змісту педагогічної підготовки. У цьому контексті доцільно зупинитись на культурологічному і антропологічному підходах методології пізнання і перетворення педагогічної реальності.

С.Сірополко був автором понад 500 наукових видань з проблем освіти, книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, журналістики, що дозволяє інтегровано вивчати проблеми освіти і інших наук. Але найчіткіше наукові зусилля автора позначені в царині вітчизняної історії педагогіки. Зокрема, в працях „Історія освіти на Україні”, „Народна освіта на Советській Україні” виділено і охарактеризовано історію освіти як окрему галузь знань і суспільної діяльності.

У співставленні ролі науки та релігії у розвитку проблем освіти і виховання історія педагогіки відіграє описову роль. Хоча, звісна річ, вона дає конкретний матеріал для аналітичного розгляду.

Інтегруючи знання різних дисциплін із знаннями історії педагогіки, студент обов'язково зрозуміє неоднозначність ролі релігії в соціальній історії, в історії освіти. Елементи прослідковуються при вивченні періоду хрещення Русі, релігії середньовіччя, соціальної і політичної історії 20-х та 30-х рр.

Школа філософів Києво-Могилянської академії і університету залишила, зокрема, праці, які розкривали проблеми совісті, сердечності, милосердя, «пороків і чеснот», «жалоби, заздрості, співчуття, задоволення і співрадощів». Вищою формою досконалості вважалась моральна досконалість, «повага голосу своєї совісті...»

Сучасна педагогічна наука не пов'язана з церквою, але віддалено кореспондується з християнськими принципами. Я.Коменський, Й.Песталоцці, А.Дістервег, Г.Сковорода, М.Пирогов, К.Ушинський, Т.Шевченко, В.Зіньківський, І.Огієнко, Г.Ващенко та ін. усвідомлювали високість релігійно-морального ідеалу, створеного

стародавнім християнським світом. На відміну від наукової педагогіки, православна педагогіка акцентує на вдосконаленні духовного стану особистості.

Вища школа характеризується потребою конкретизації педагогічних тенденцій – зміни цілепокладання у напрямку гуманізації, культурологічності навчання, пріоритетних освітніх траєкторій у самоосвіті, зорієнтованості на технологізацію, комп'ютеризацію навчання, неперервність поповнення знань.

Педагоги Тимчасової школи (XIX ст.) проявляли лібералізм, спростовуючи нарікання духовенства про те, що вони хочуть відірвати школу від церкви. Дійсно, не підтримуючи ідею зв'язку освіти з релігією, вони вважали можливим читати для народу Біблію (в перекл. Костомарова), друкувати маленькі «Четві-Мінейї», – те, що визнано самим народом.

Духовність, віру для народу М. Драгоманов вважав можливою і важливою, у контексті, як їх розумів і навчав Т. Шевченко. Відповідно, прогресивні українці заперечували віру, подану лише у вигляді демонстрації прикладів чудес із «Життя Святих» у навчальній літературі: «Звідки і як би не пішли віри, а все вони зрослися з розумом і серцем» народу, з його повсякденням, з умінням і «навіть з наукою», а тому силою їх не можна усунути – вважав М. Драгоманов.

В. Зіньківський наголошував, що «душепопечение» є частиною суті церкви і турботою про дітей і підлітків. Тривалий час історія освіти та історія церкви розвивались поруч. Тому проблеми знань і моралі, погляду на людину не можна вивчати без дослідження релігійної історії. Більше того, важливо, що і класична педагогіка і православна віра в людину, в її творчі сили вважають основою виховання самопочуття дитинства. Церква, як і школа, підтримує потребу в соціалізації особистості, організації природної соборності людей. При інтегративному вивченні соціології, культурології, педагогіки, історії педагогіки можна досягти більшого переконання про неповторність особистості.

Серед детермінант професійно-педагогічного спрямування важливою характеристикою є духовність, тобто гармонія розумових і моральних сил людини. Це було першоосновою творчої діяльності вчителя в різних системах освіти.

В 1902р. М. Маккавейський полемізує з Л. Толстим про неможливість створити беззаперечний виховний ідеал, ідею рівноправної вільної людської особистості. Близьким, хоч і недосяжним природі людини, що прагне знайти істину, він вважав шлях Євангеліє.

В системі навчання майбутніх вчителів при Київському університеті Св. Володимира чільне місце займала психологія і фізіологія, як дві супідрядні основи антропології – науки про людську природу, а також успадковані традиційні морально-етичні цінності, що поширювались на наших землях у додержавний період, у часи Київської Русі.

Ми говоримо про духовність – моральну основу людини, її силу. Поняття душі-сили, душі-енергії відкрили греки (мегалопсихія). Поняття душі як зростаючої енергії сформулював Лейбніц. Дослідники різних наук можуть розв'язувати інтегративне завдання – захистити велику душу – енергію людини, а отже, зміцнити моральну основу особистості.

Історію педагогіки слід розглядати спільно із загальною картиною світу. Мова йде про відповідність ідеї, про визначальність людської особистості і суспільства в біосфері. В історії педагогіки ми, вивчаючи представників педагогічної думки минулого (Демокріта, Дж. Локка, Я.А. Коменського, Г.С. Сковороди, К.Д. Ушинського), намагаємось проаналізувати можливі причини сімбіозу науки і релігії, матеріалістичного та ідеалістичного в їх поглядах. Окремі дослідники вважають, що колись це може бути предметом біоенергоінформатики.

Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель передбачали наявність ідей, що знаходяться у просторі автономно від їхнього носія. Сучасна біоенергоінформатика вивчає ці електромагнітні хвилі і їх мікрочастини (лептонні поля складної квантової

породи). Прослідкувати шлях від передбачення (в античності) до вивчення можливих індивідуальних коливань біополя у наш час, вплив його на психологічну і педагогічну науку – завдання сукупності різних наук.

Філософи-педагоги О. Новицький, О. Галич намагалися створити цілісну науку про людину – «Людинознавство», вивчати людину, збагачену «вірою і освітою» (А. Ананьєв).

Цікавий, художньо осмислений погляд на гімназійну освіту у Києві був у К. Паустовського. Студенту філологу, майбутньому вчителю української і зарубіжної літератури бажано цікавитись цими пошуками.

Філологи можуть доповнити вивчення педагогіки поглядом на виховання О.П. Довженка. Безліч питань, котрі порушував митець ще у сорокових і п'ятидесятих роках, не втратили своєї актуальності дотепер. Про цікаве розуміння ним ролі вчителя у навчальному процесі, морально-етичних засад системи виховання дізнаємося ми зі щоденника та сторінок записних книжок.

Коли мова йде про історію суспільства, то не слід забувати, що вона тісно пов'язана з історією природи. Історія виховання безпосередньо включає і виховання людини природою. Виховання дієвіше саме тоді, коли природа, суспільство, особистість виступають як єдине ціле. Чимало письменників і поетів (О.С. Пушкін, Т.Г. Шевченко, Л. Українка, М.Т. Рильський) вважали природу учасницею суспільного процесу і особистісного розвитку, шукали в ній натхнення. Педагоги використовують її також як натхнення, як сферу застосування творчих сил суспільства. Необмежений рівень знань дозволив Арістотелю самостійно об'єднати і систематизувати знання про природу і людину.

В основі новаторства В.О. Сухомлинського лежить метод виховання природою. В.О. Сухомлинський рекомендував усвідомлювати логіку людина-природа, та використовувати вивчення природи, як методу бачення світу, елемент світогляду. Спадщина А.С. Макаренка демонструє оригінальний приклад практичної діяльності дитячого колективу із перетворення, збереження та примноження цінностей навколишнього середовища. Реалізація краєзнавчого принципу пошукової роботи спонукає учителя до діяльності в царині екологічного виховання.

В списках "Русской правды" є статті, що являють собою набір арифметичних завдань XI-XII століття. Завдання використовувались для навчання рахунку за допомогою абаки. Це може становити інтерес для вивчення проблеми змісту освіти, методу в історії школи, для вивчення історії математичних знань. Розгляд історії педагогіки у контексті історичних процесів (централізація земель і утворення князівств, протистояння князівської влади і церкви, поширення християнства і "відродження" язичества) допоможе зрозуміти світоглядний, а отже, і освітній поліфонізм вітчизняної античності.

Загальнолюдським показником науки є можливість дослідити самопочуття дитинства, починаючи від зорі людства і до сучасності. Допомогою історико-педагогічним знанням виступає етнографія, художня література, історія. Ефективність інтегрування знань залежить від рівня їхньої спрямованості на особистість, на її діяльність.

Просто і доступно звучить через історію педагогіки оцінка фізичного стану людини мислителем XVI ст. Л. Вівесом. Він визначав: „Здоров'я – стан тіла, в якому розум здоровий”. Гуманізм інтегрованості педагогіки, психології, фізіології спрямовується на турботу про самопочуття особистості.

Література, (зокрема, фольклор різних народів), етнографія, історія, мистецтво – ось що допоможе вивчити погляди народів на особистість дитини, на мету виховання, навчання, на методи їх забезпечення, на соціальну, виховну роль сім'ї, батька, матері, на проблему історії колективного виховання майбутніх поколінь. Етнографія допоможе нам визначитись, як використовувати в педагогіці проблему спорідненості характерів.

Педагогу важливо зрозуміти настільки слід орієнтуватися на минуле свого етносу і як враховувати сучасний етнос сусідніх народів.

Осмыслити концепцію національного в сучасній освіті нам знову ж таки допоможе інтеграція історичних, соціологічних, філософських та філологічних знань. Студенти, які знайомі з постаттю визначного вченого енциклопедиста М. Драгоманова в галузі історичних чи літературознавчих знань, обов'язково виділять для себе і проаналізують його погляди на освіту.

У представників XIX, XX, XXI ст.. знаходимо реальну оцінку геополітичного становища України на стику субконтинентів, релігій, конфесій, рас, етносів, метрополій. Вони наголошують на потребі знань українців про Європу.

Ідея національної «виключності», афірмація свого стала провідною (за Д.Донцовим) у просвітництві М. Драгоманова. Він не йшов за Т. Шевченком, дотримуючись ідеї, що «Нема на світі України, немає другого Дніпра». М. Драгоманов, як і інші інтелектуали України, вважав освіту шляхом до інтеграції національно орієнтованої молоді в Європейську спільноту.

Сукупність знань з політології, соціології, етики, педагогіки сприятиме розмежуванню понять загальноосвітнього, національноорієнтованого, ідеологічного, політичного підходів стосовно структури та змісту освіти.

Потенціали економічних знань, ринкової економіки започатковуються у школі. Цьому майбутній учитель навчається через сукупність знань з економіки, педагогіки, психології, історії. У Франції учнівські кооперативи діють майже 90 років. Є вони в США, Канаді, Германії, Швеції, Аргентині, Польщі.

Стимулом для розуміння сучасних економічних проблем школи є як безпосередньо економічні знання, так і знання з історії педагогіки про спроби взаємопов'язати проблеми освіти, виховання з соціально-економічними проблемами (Г. Песталоцці, Р. Оуен, А. Макаренко). При вивченні факту слід спиратися на порівняльні оцінки нашого минулого досвіду та сучасного зарубіжного і вітчизняного. Сучасні приклади, зокрема, зарубіжні, є доказом цього.

Як і кожна галузь, освіта – соціальна, і погляди на неї з'ясовувались паралельно з поглядами на суспільні процеси. Платон, розглядаючи „ідеальну державу”, вважав освіту загальним суспільним благом поряд з іншими пріоритетами.

Чимала увага акцентується на понятті “право на освіту”. Інтегрованість знань забезпечить розуміння того, чи особистість сама реалізує право на освіту, чи держава зобов'язує її реалізувати його. Зокрема, це чітко прослідковується при розгляді етапів історії радянської освіти (ліквідація неписьменності, обов'язкова загальна освіта, обов'язкова середня освіта).

Гуманістична мрія мислителів про рівноправність, реалізовувалась здебільшого так, як було потрібно лише державі. Навіть при найідеальніших помислах зверху для кожної особистості це вже не було правом. Історичність і зміст цих понять розглядається також через сукупність знань різних наук.

Можливості інтегрування знань спонукають до можливості створення відповідної технології у контексті “філософії практики освіти”, “філософії особистісного і професійного становлення фахівця». Ми лише намагаємося донести факт опосередкованості характеру інтегрування знань і можливість здійснювати інтегрування знань через один з напрямків науки.

Запровадження педагогіки ізольовано від гуманітарних дисциплін нерідко призводить до абстрактного порівняння стану проблем у зарубіжжі на тлі нез'ясованих вітчизняних ідей, які висвітлюють окремі теми загальноосвітнього чи вітчизняного педагогічного процесу.

Тематика педагогіки інших дисциплін і надалі потребують визначення їх місця в шкалі наукового пізнання. До неефективності вивчення розвитку знань у професійному закладі призводить зведення їх до кількісних показників, біографій педагогів тощо.

Ідея професійних чеснот перед народом, громадянської злагоди, елітарності інтелекту завжди залишається актуальною у завданнях вчителя. Тому проблема розширення, аксіологічного збагачення, мобільності викладацького та студентського контингенту набуває особливого значення.

Аксіологічність подана через педагогіку, надає проблемі професійної підготовки не лише вчителя, а й інших фахівців концептуальності, креативності, сприяє з'ясуванню фактів за змістом.

Аксіологічність не забезпечується лише змістом знань, навіть при їх інтеграції навколо ідеї, як і самою системою підготовки. Але в контексті змісту комунікативної, інших парадигм відбувається моделювання аксіологічної системи, обмін цінностями, порівняння цінностей різних педагогічних систем, розвитку моральних норм в освіті, загалом вплив на аксіосферу фахівця.

В Україні опрацьовуються проблеми інтеграції змісту освіти, але більше у площині шкільної освіти. Результатом цілісності є знання про природу, суспільство.

На сьогодні актуальним є вивчення найбільш вагомого внеску в скарбницю світового і вітчизняного процесу. Відбір змісту вивчення історії освіти і педагогічної науки у вищому закладі залежить від постановки професійних завдань. Серед них важливими є формування уявлення про основні етапи історії зарубіжного, вітчизняного педагогічного процесу, основ педагогічного мислення, розуміння закономірностей педагогічного процесу, принципів його розгляду. Зміст педагогічної науки формує професійну і громадянську позицію; професійну акмеологію майбутнього вчителя, викладача, науковця, спонукає до історико-педагогічної самоосвіти і сприяє виробленню умінь проектування в різних напрямках науки і суспільного життя на основі досвіду тенденцій педагогічної діяльності.

Список літератури: 1. Ананьев Б.Г. Психология и проблемы современного человекознания / Б.Г. Ананьев. – М., 1996. – 348с. 2. Андрущенко В., Вовк Л. Цінності вищої педагогічної освіти в контексті соціокультурного поступу / В. Андрущенко, Л. Вовк // Пам'ять століть. – 2006. - №3-4. С. 9-24 3. Вовк Л.П. Акмеологічні ідеї в історії освітньої діяльності. Педагогічна освіта України: національні традиції та Європейські інновації / Л.П. Вовк // Матеріали науково-практичної конференції. Секція IV. Проблеми змісту педагогічної підготовки в умовах Європейського освітнього та інтеграційного процесу / За заг.ред. Л.Вовк, О.Падалка – К.: «МП Леся», 2006. – С. 5-15. 4. Вовк Л.П. Ціннісні орієнтації як стратегія інтегрування слов'янської педагогіки в світовий освітній процес / Л.П. Вовк // Матеріали спільного засідання Президії академічної мережі Центральної та Східної Європи та пленарного засідання міжнародного наукового Форуму – К., 2009. 5. Зеньковський В.В. Проблемы воспитания в свете христианской антропологии / В.В. Зеньковский. – М., 1993. – 223с. 6. Кремень В.Г. Философия человекоцентризма как теоретическая составляющая национальной идеи / В.Г. Кремень // Зеркало недели. – 2009. - №31 (13 августа). – С. 6-7.

Л.П. Вовк

ІНТЕГРУВАННЯ ЗМІСТУ ЗАГАЛЬНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ В КОНЦЕПЦІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

В статті обґрунтовується потреба і можливість осмислення загальних і професійних знань майбутніми фахівцями через єдність змісту дисциплін, творчого розподілу матеріалу за модулями не лише з метою засвоєння, а з метою варіативного використання.

Л.П. Вовк

ИНТЕГРАЦИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОБЩИХ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ В КОНЦЕПЦИИ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье обосновывается потребность и возможность осмысливания общих и профессиональных знаний будущими специалистами посредством совокупности содержания дисциплин, творческого распределения материала согласно модулям не только с целью усвоения, а с целью вариативного использования.

L.P. Vovk

INTEGRATION OF COMMON AND PROFESSIONAL KNOWLEDGE CONCEPT TRAINING

The article explains the need and ability to comprehend general and professional Knowledge of future professionals through the combined content of disciplines, creative material distribution under modules not only for the purpose of assimilation, but of variable to use.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2010

УДК 378.4:37 (043,3)

*Жук О.Л.,
г.Минск, Беларусь*

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ СПЕЦИАЛИСТА

Значимость социально-гуманитарной подготовки студентов обуславливается возрастанием роли человека в социально-экономических преобразованиях, повышением требований к профессиональной и социально-личностной компетентности выпускника вуза, уровню его готовности к постоянному самосовершенствованию. Особое место в социально-гуманитарной подготовке студентов отводится освоению психолого-педагогических знаний и умений в рамках педагогической подготовки в условиях классического университета. Понятие «педагогическая подготовка» используется нами в более широком социально-профессиональном контексте, который подразумевает личностно-профессиональное развитие будущих специалистов для разных отраслей экономики и социальной сферы. Под педагогической подготовкой понимается такая составляющая образовательного процесса классического университета, целью которой является формирование у студентов разноуровневой психолого-педагогической компетентности в соответствии со ступенями высшего образования и получаемой квалификацией.

Педагогическая подготовка направлена на комплексное изучение студентами человеческих возможностей, освоение способов развития творческого потенциала личности, социальной коммуникации и управления, эффективных моделей и технологий познания и образования, самообразования и акмеологического роста. В процессе педагогической подготовки у студентов формируются универсальные психолого-педагогические компетенции, направленные на решение широкого спектра профессиональных, социальных и личностных задач. Это способствует развитию у студентов социально-профессиональной компетентности, сформированность которой выступает показателем развитости социального мышления и профессиональной культуры специалиста. В современной теории и практике высшего профессионального образования социально-профессиональная компетентность рассматривается как